20220112 Zakelijk verslag gesprek inzake bestuurlijke oriëntatie gemeente Oostzaan.

Delegaties gemeente Wormerland en Oostzaan (OZ).

Aanwezig: burgemeester Michel-de Jong en gemeentesecretaris Kool van Wormerland (WO)

Burgemeester Polak en gemeentesecretaris Vergouwe van Oostzaan

De burgemeester van Oostzaan opent het gesprek. Hij geeft een korte toelichting op het proces zoals dat doorlopen wordt in Oostzaan. De gemeente Oostzaan heeft besloten tot een oriëntatie op de bestuurlijke toekomst. Daarvoor is een bestuurlijke werkgroep ingesteld bestaande uit raadsleden. Deze werkgroep heeft gekeken naar mogelijke constructen. Deze constructen zijn met de uitnodiging voor dit gesprek meegestuurd. Het is een overzicht van alle mogelijke opties waarbij ervoor gekozen is om alle opties van heel breed naar smal te onderzoeken. Daarnaast heeft de bestuurlijke werkgroep criteria vastgesteld aan de hand waarvan gekeken wordt naar de verschillende opties. De vraag hoe buurgemeenten aankijken tegen de verschillende ambtelijke en bestuurlijke constructen is daar een onderdeel van. Tenslotte heeft er recent een enquête plaatsgevonden onder inwoners, bedrijven en verenigingen. Doel van deze enquête is om te kijken wat de Waarden zijn van Oostzaan, nu en in de toekomst. Deze waarden worden in ronde tafel gesprekken verder verkend. De uitkomsten van de enquêtes (en ronde tafel gesprekken) en de weging van de criteria (met daarbij de rapportage van de burgemeester waar de gevoelens van de buurgemeenten zijn gesondeerd) in relatie tot de longlist, leidt tot een rapportage, nog voor de verkiezingen, van de bestuurlijke werkgroep aan de raad. In die rapportage wordt een voorstel gedaan om te komen tot een shortlist, die nader onderzoek vergt. Het is de bedoeling dat na de verkiezingen de nieuwe raad daarin verdere richtinggevende keuzes maakt waarna ook nogmaals het gevoelen van de inwoners en bedrijven gepeild zal worden.

De burgemeester meldt dat de gemeentesecretaris een zakelijk verslag zal maken, dat aan de voorkant zal worden gedeeld met de delegatie van Wormerland, zodat er overeenstemming bestaat over dat wat met elkaar besproken is.

De burgemeester van Oostzaan hoort graag hoe Wormerland kijkt naar de samenwerking in Zaanstreek-Waterland en wat de stand van zaken van het proces in Wormerland is.

Burgemeester Michel-de Jong geeft een toelichting op het proces en de stand van zaken in Wormerland. De raad heeft 3 scenario's gekozen die voorgelegd moeten worden aan de inwoners, gehoord hebbende de regio. De 3 scenario's waren:

Een zelfstandig Wormerland als netwerkgemeente. De 0+ variant waarin de bestaande ambtelijke fusie wordt uitgebreid met andere gemeenten. En een bestuurlijke variant: Groot Waterland: met de gemeenten Landsmeer, Waterland, Oostzaan en Wormerland.

Uit de bestuurlijke gesprekken met de buurgemeenten bleek dat er eigenlijk onvoldoende steun was voor de verschillende scenario's. Er is geen steun voor de netwerkvariant behalve bij Waterland. Een aantal regio gemeenten is van mening dat als je kiest voor zelfstandigheid, je als gemeente eigenlijk ook je eigen broek moet kunnen ophouden. Een fusie van 4 gemeenten stuitte op een nee van Waterland een ja van Landsmeer. In Oostzaan wordt nog een traject terzake doorlopen. Waterland

gaf aan dat als er al gedacht wordt aan een bestuurlijke fusie er meer naar de oostkant dan naar de westkant gekeken wordt. E-V denkt, als er nog eens opgeschaald zou moeten worden (hetgeen niet aan de orde is) eerder aan Waterland dan aan de verder gelegen gemeenten Wormerland en Oostzaan.

Op een ambtelijke fusie zet niemand in, behalve wellicht Oostzaan.

Purmerend en Zaanstad geven aan dat ze open staan voor een bestuurlijke fusie, maar het initiatief daarvoor moet wel vanuit Wormerland komen.

Dit beeld is besproken in de raad en dat heeft ertoe geleid dat er een amendement is aangenomen: het scenario bestuurlijke fusie mag wat breder onderzocht worden. Dit is door de raad op neutrale wijze geformuleerd, zonder zich uit te laten met welke fusiepartner(s) dat dan zou moeten zijn. Aangegeven is vooral breder te kijken en om vanuit de participatie voors en tegens te horen.

Het participatietraject is inmiddels gestart. In dat kader krijgen de inwoners van Wormerland een aantal vragen voorgelegd en is er een tweetal sessies voorzien met maatschappelijke organisaties en bedrijven en een sessie met inwoners. Dit participatietraject eindigt 24 januari. Meer informatie is te vinden op de website die voor dit doel is opgezet.

Er wordt een analyse gemaakt en er gaat een voorstel naar de raad. De huidige raad kan dan een richtinggevend besluit nemen. Na de verkiezingen vindt er dan besluitvorming plaats.

<u>Ambtelijke samenwerking</u>

Op het verzoek te reflecteren op de scenario's zoals die in Oostzaan zijn genoemd, wordt aangegeven dat de ambtelijke scenario's elementen bevatten van de 3 scenario's die in Wormerland waren overgebleven. Dat geldt met name voor de 0+ varlant. Goed is wel om te kijken hoe lang een construct houdbaar is, dat is een punt dat het college aan de raad wil meegeven als deze optie zich zou voordoen. Daarbij geldt dat er op dit moment geen draagvlak voor is bij de andere beoogde partners Landsmeer en Waterland. En ook partnergemeente Oostzaan moet zich nog uitspreken.

Dat betekent in ieder geval dat de huidige situatie nog een tijd zal bestaan en wat Wormerland betreft moet er dus ook in die organisatie geïnvesteerd worden.

De raad van Wormerland kiest niet voor een regiegemeente. Daar is ook het geschikte personeel op dit moment niet voor beschikbaar. Een netwerkgemeente is wel een optie voor Wormerland, maar ook hier geldt dat tot nu toe een deel van de omgeving daar niet warm voor loopt.

<u>Bestuurlijke fusie</u>

De bestuurlijke scenario's zitten in Wormerland nog allemaal in de scope, met uitzondering van de fusie met Amsterdam.

Als Oostzaan zou kiezen voor Zaanstad dan heeft dat enorme impact op Wormerland waarbij het de vraag is of Wormerland het dan nog wel zelfstandig zou redden. Daarbij geeft Wormerland aan dat het belangrijk is om de gevolgen voor de OVER-organisatie mee te nemen in de overwegingen.

Een optie met Zaanstad, Oostzaan en Wormerland is een variant die voor de gemeenteraad van Wormerland nog in scope is. Daarbij blijft het de vraag of de raad van Wormerland uiteindelijk voor bestuurlijke fusie zal kiezen.
Een keuze van Oostzaan voor Amsterdam is aan Oostzaan. Daarbij moet wel goed gekeken worden naar de consequenties voor de OVER-organisatie. Wormerland wijst wel op het gegeven dat een

keuze voor Amsterdam betekent dat de regio Zaanstreek Waterland nog kleiner wordt. Dat doet afbreuk aan de kracht van de hele regio. Om die reden vindt Wormerland dit geen wenselijke optie.

Een bestuurlijke fusie van de plattelandsgemeenten is voor de gemeenteraad van Wormerland nog in scope . Dit kan in verschillende varianten en ook in de variant Wormerland, Landsmeer en Oostzaan. Met 4 gemeenten lijkt, gelet op het standpunt van Waterland niet haalbaar. Het is wel de variant die in Wormerland bovenaan stond, hoewel ook goed bekeken moet worden of het financieel haalbaar is. Een fusie van deze 4 gemeenten leidt dan tot 55.000 inwoners en daarmee vermoedelijk tot voldoende body om langere tijd mee te gaan. Tegelijkertijd moet er fors geïnvesteerd worden in eigenheid kernen en nabijheid van bestuur. Daar zit een prijskaartje aan. Een dergelijke gemeente heeft wel meer inbreng ten opzichte van Purmerend en Zaanstad, maar het zorgt er ook voor dat Edam-Volendam alleen komt te staan. Vanuit het perspectief van de gemeenteraad van Wormerland is een fusie met de 5 plattelands- en watergemeenten nog een optie die meegenomen wordt in het participatietraject. Vraag is of dat elders zo gevoeld wordt.

Zo wordt duidelijk dat de keuzes van de ene gemeente, direct van invloed zijn op de opties van andere gemeenten.

<u>Vervolgproces</u>

De burgemeester van Oostzaan schetst het vervolg:

Vanuit de longlist gaat gekomen worden tot een document waarin een shortlist is opgenomen. Ingrediënten daarvoor zijn de uitkomsten van de enquêtes, de ronde tafel gesprekken, de weging van de criteria, maar ook de uitkomsten van de gesprekken met de buurgemeenten. Het idee is dat een nieuwe raad richting gevend een aantal scenario's benoemt die nader onderzocht moeten worden op haalbaarheid. Uiteindelijk moet dat leiden tot een eindscenario. Bij dat uitwerken worden wat betreft de burgemeester de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties van Oostzaan ook nauw betrokken. Het proces ligt voor dit moment vast tot aan de komst van een nieuwe raad, dus zekerheid is er hierover nog niet te geven.

De collegedelegatie geeft aan dat bovenstaande de weerslag is van de gevoelens van het college. Er wordt een traject doorlopen waarbij de raad ook deze periode richtinggevend een keuze maakt.

Verslag opgemaakt door A.W. Vergouwe, gemeentesecretaris a.i. Oostzaan

Dit verslag is door beide delegaties vastgesteld. Daarmee kan het worden gebruikt bij de rapportage van de burgemeester van OZ aan de bestuurlijke stuurgroep (ter voorbereiding op de notitie die wordt aangeboden aan de raad van OZ).